

Verslag werkbijeenkomst beschut wonen 2 mei 2017

Aanwezig:

Ronald Zoutendijk (Siriz)
Margo Hondebrink (Kwintes)
Irma Lodewijks (Sozorg)
Johan Lamper (Leger des Heils)
Pieter Beens (Eleos)

Judith Willemen (gemeente Gouda)
Lida Doornbusch (NSDMH)
Danielle Jungbacker (NSDMH)

Inleiding:

Er wordt vandaag ingezoomd op de bouwsteen Beschut Wonen en daarbij worden de volgende elementen langs gelopen:

1. Omschrijving: hoe verhoudt beschut wonen zich tot begeleid wonen?
2. Cliëntprofiel: voor welke doelgroep is deze bouwsteen bedoeld?
3. Beoogde resultaten?
4. Bekostigingssystematiek (ter illustratie en inspiratie zijn een aantal voorbeelden uit andere regio's / gemeenten toegevoegd aan deze mail)?
5. Toetreding nieuwe aanbieders/ hoe omgaan met bestaande cliënten?

Ad 1. Omschrijving. Verschil met begeleid en beschut wonen.

Beschut wonen:

- 24*7 begeleiding en toezicht op afroep beschikbaar;
- Gemeenschappelijke ruimte heeft rol in (individuele) begeleiding.
- (Emotionele) nabijheid van zorg.
- Begeleiding in de buurt waar je een beroep op kunt doen.

Begeleid wonen is ambulante individuele begeleiding.

Terugblik bouwsteen Beschermd wonen 24 uren toezicht

Omschrijving Beschermd wonen: Er zijn ook cliënten die wel weten dat ze hulp nodig hebben en willen laten zien dat ze het kunnen. Voorgesteld wordt om de dimensie veiligheid toe te voegen. Wanneer is toezicht noodzakelijk; wanneer op afroep voldoende?

Bij bouwsteen Beschut Wonen kan veiligheid tevens een aspect zijn. Dit hoeft echter geen voorwaarde te zijn. Dit zit hem in de afroepbaarheid/ nabijheid van begeleiding en de gemeenschappelijkheid. Veiligheid zit hem ook in begeleiding intensief (nabij een BW woonvorm).

Ad 2. Cliëntprofiel

Preventief om BW te voorkomen/ opnames te voorkomen.

En/ of in plaats van of/of toevoegen bij aandoeningen.

Toevoegen aan de tekst: 'stabiel of net stabiel is geworden'. Tussenstap om verder stabiel te worden richting meer zelfstandigheid.

Doelgroep is heel divers. Goed dat het redelijk abstract is beschreven. De huidige discussie in de werkgroep zou ook in de plaatsingscommissie moeten plaatsvinden.

De aanleiding om beschut te wonen kan ook zijn: kun je goed burger zijn en meedoen en meegaan met wat de buurt van jou verwacht? Eenvoudiger om dat binnen setting van beschut wonen te leren.

De gemeenschappelijke ruimte moet noodzakelijk zijn in het leertraject. Voorbeeld: autisten die moeten leren om samen met anderen te leven.

Ad 3. Beoogd resultaat. Helder. Leren samen leven past onder maatschappelijk herstel.

4. Bekostigingssystematiek.

De Modulesystematiek van Enschede spreekt met name Kwintes aan. Hieraan zou je een module gemeenschappelijke ruimte kunnen toevoegen.

Als normatief kader voor het faciliteren van de ruimte voor de gemeenschappelijke activiteiten stelt de gemeente voor om de wooninitiatieven toeslag voor wooninitiatieven als normatief kader te stellen zoals dit ook is gedaan in een andere grote gemeentelijk regio. Gekeken wordt welke kosten voor gemeenschappelijke ruimtes bekostigd dienen te worden uit de wooninitiatieven toeslag. Het gaat om het faciliteren van de ruimte voor gemeenschappelijke voorzieningen en activiteiten en niet om de gezamenlijke activiteiten en voorzieningen zelf. Dit geldt voor initiatieven met maximaal 26 plaatsen volgens het normenkader (en dat vinden we allen niet echt kleinschalig)

Hoe nu om wordt gegaan met Individuele begeleiding/ groepsmomenten checkt de gemeente bij het Wmo loket.

Aanbieders zien graag dat de gemeente een voorkeur uitspreekt over het al dan niet repareren van het inkomen van jeugdigen, is dat nu beleid of niet? En voor wie is dit bedoeld? Dit in het kader van het feit dat jongeren doorgaans niet in staat zijn om de huur te betalen.

Verschil huidige en gewenste situatie. Rekening houden met situaties dat men niet voldoet aan de eisen voor het in aanmerking komen van huurtoeslag, bijvoorbeeld om dat niet overal een eigen voordeur mogelijk is.

Huurtoeslag: willen we dat ook repareren? Nu wordt de kale huur berekend op basis van een puntensysteem bij de aanbieders. Indien een cliënt niet de volledige huur kan betalen of geen huurtoeslag krijgt, komt dit voor rekening van de aanbieder (Siriz).

Een jeugdige (-18 jaar) krijgt een wooncomponent omdat deze geen huur kan betalen. Zodra de jeugdige huur kan betalen wordt de wooncomponent eruit gehaald.

Aanbieders geven aan behoefte te hebben aan duidelijke begripsbepalingen van onder meer:
Wooncomponent verblijf
Component gemeenschappelijke ruimte
Scheiden wonen-zorg

Een modulaire inkoopssystematiek beschut wonen kan er als volgt uit zien:

1. Wooncomponent verblijf
2. Gemeenschappelijke ruimte
3. Individuele Begeleiding (p*q)
4. Dagbesteding (p*q)
5. Reparatie woonlasten*

*Gemeente neemt dit in overweging. Eerste reactie vanuit de gemeente is dat hier sprake is van ondernemersrisico.

Eisen aan locaties: gemeente past t.b.v. de regio het VNG afsprakenkader ten aanzien van regiobinding en landelijke toegankelijkheid toe.

Ad 5. Toegang aanbieders. Voorgesteld wordt om de zin over het werven van cliënten te herformuleren. Duidelijk moet zijn dat om in aanmerking te komen voor een indicatie beschut wonen de cliënt eerst langs de gemeente moet. Voor de bouwsteen beschut wonen is ook de plaatsingscommissie op van toepassing.

Beschut wonen partijen dan ook (af en toe) aan laten schuiven bij plaatsingscommissie. Deze zogeheten flexibele schil van de plaatsingscommissie duidelijker omschrijven en positioneren.

Beschermd en beschut wonen

Toelichting algemeen

Al bij de inkoop voor 2016 en 2017 is aan de FO Beschermd Wonen gesproken over vernieuwing van de bekostigingssystematiek. Inzet was om tot een aangepaste bekostiging van beschermd wonen (en ambulante alternatieven) te komen dat beter zou aansluiten bij de transformatie beweging die we met elkaar voor ogen hebben. Over 2016 en 2017 zijn de volgende financiële uitgangspunten besproken:

- Loslaten zorgzwaartepakketten en werkwijze waarbij NHC/NIC gekoppeld is aan zorgzwaarte
- Vereenvoudiging en vermindering van productcodes
- Aparte bouwsteen dagbesteding
- Anticiperen op negatief resultaat van objectieve herverdeling over alle gemeenten vanaf 2020
- Wens om een prikkel in te bouwen gericht op (snelle maar ook verantwoorde) uitstroom
- Gekozen bekostigingssystematiek moet het integraal leveren van zorg (samenwerking) bevorderen

persoonlijk herstel: nastreven van meer controle over het eigen leven, , vertrouwen in de toekomst, groei zelfacceptatie en eigenwaarde en weer sprake van zingeving.

maatschappelijk herstel: het leren van vaardigheden om zo zelfstandig mogelijk te wonen, werken en/of een opleiding te volgen, en een zinvolle vrijetijdsbesteding te hebben in de samenleving. Opbouw gezond sociaal en ondersteunend netwerk

Tevens dragen beschermd en beschut wonen bij aan **symptomatisch herstel** (het leren omgaan met de gevolgen van het hebben van een psychiatrische beperking en/of verslaving).

Bouwsteen: Beschermd wonen met 24uurs toezicht

Omschrijving:

Deze bouwsteen betreft de zorg voor inwoners voor wie wonen in een accommodatie van een instelling met permanent toezicht (24uurs toezicht aanwezig op locatie) tijdelijk of voor langere duur noodzakelijk is. De beschermde woonomgeving moet structuur, veiligheid en bescherming bieden. Doelen zijn afhankelijk van het ontwikkelingsperspectief en kunnen gericht zijn op stabilisatie (of begeleide achteruitgang) of doorstroom naar (meer) zelfstandig wonen en wat daar voor nodig is.

Beschermd wonen met 24uurs toezicht is bedoeld voor inwoners die hun hulpvraag zelf niet kunnen formuleren, hun hulpvraag niet kunnen uitstellen en/of om inwoners die veel ongevraagde zorg nodig hebben omdat zelfinzicht ontbreekt/ slechts beperkt aanwezig is. Er is vaak sprake van psychiatrische problematiek die niet stabiel is, soms ook in combinatie met verslavingsproblematiek en/of LVB problematiek. In uitzonderlijke gevallen kan ook ernstige psychosociale problematiek aanleiding zijn voor verblijf in een beschermde woonvorm. Een deel van deze doelgroep zal op termijn in gaan stromen in de Wlz.

Beoogde resultaat:

- ontwikkelingsgericht: doorstroom naar (beperkt) zelfstandig wonen met – indien passend - begeleiding in de nabijheid.
- langdurig verblijf: begeleide achteruitgang of stabiel houden situatie binnen de woonvorm.

Tariefstelling:

Eén gemiddeld tarief + opslag bij meerzorg voor persoonlijke verpleging.
Huidige aansluiting bij NZA zorgzwaartepakketten en samenhangende bekostiging laten we los. De automatische koppeling tussen de normatieve huisvestingscomponent (NHC en NIC) en zorgzwaarte vervalt daarmee ook. In het te berekenen reëel tarief nemen we ook een reële compensatie voor woonkosten mee. NHC/ NIC worden niet meer apart vergoed.

Dagbesteding maakt geen onderdeel uit van dit tarief en wordt apart geïndiceerd en bekostigd.

Bekostigingssystematiek:

p * q (prijs per etmaal).

Budgetplafond ja of nee:

nee

Toetreding nieuwe aanbieders ja of nee:

ja, mits aan contractuele eisen voldaan wordt. Maar toetreding biedt geen enkele garantie voor plaatsing van cliënten. Beleid regio is gericht op het afschalen van intramurale zorg naar intensieve zorg aan huis.

Aanvulling t.a.v. toegang: Aanbieders mogen geen eigen cliënten werven. Gemeente Gouda vormt de toegang voor de regio. We passen daarbij de regels van regiobinding conform het VNG afsprakenkader over landelijke toegankelijkheid, toe.

Beoogde looptijd (deel)overeenkomst:

3-5 jaar is passend.

Aanvulling voor beschermd wonen: voor beschermd wonen geldt het verlengde overgangsrecht (tot 2020). Dit betekent dat cliënten tot 2020 (of eerder als hun indicatie eerder afloopt) zich nog kunnen beroepen op hun 'oude' CIZ indicatie afgegeven voor 1 januari 2015. Een deel van deze cliënten verzilvert hun indicatie extramuraal (in de vorm van begeleiding, dagbesteding en/of persoonlijke verpleging/ verzorging). T.b.v. de zorg aan deze cliënten zetten we voor aanbieders de mogelijkheid voort om onder beschermd wonen ambulante zorg te declareren. Dit is in principe een uitsterf constructie. Alleen aanbieders met overgangsccliënten die hun indicatie op 1 januari 2015 al extramuraal verzilverden en dat op 1 januari 2018 nog steeds zo doen, komen voor deze constructie in aanmerking.

Bouwsteen: Beschut wonen in een beschermde woonomgeving

Omschrijving:

Deze maatwerkvoorziening betreft de zorg voor inwoners die een beschutte omgeving nodig hebben die hem of haar structuur, veiligheid en bescherming biedt en waar ook andere inwoners wonen met een vergelijkbare ondersteuningsvraag. Er is geen 24uurs toezicht nodig. Een combinatie van toezicht en achterwacht (op afroep beschikbaar) is voldoende. Deze maatwerkvoorziening is bedoeld voor inwoners die overdag over dagbesteding kunnen beschikken en buiten de dagbesteding om de structuur en het contact nodig hebben die een kleinschalige woonomgeving met een gezamenlijke ruimte en gemeenschappelijke activiteiten met zich meebrengt. Het wonen en zorg zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, d.w.z. er is sprake van beperkt zelfstandig wonen (op basis van scheiden van wonen en zorg).

Cliëntprofiel: voor kwetsbare inwoners die hulp in de directe nabijheid nodig hebben en voor wie zelfstandig wonen in de wijk (nog) niet haalbaar is. Er is over het algemeen sprake van psychiatrische problematiek die niet stabiel is, soms ook verslavingsproblematiek of LVB problematiek of ernstige psychosociale problemen.

Beoogde resultaat: (afhankelijk van leerbaarheid en mate van kwetsbaarheid)

-doorstroom naar zelfstandig wonen in de wijk met – indien passend - begeleiding in de nabijheid (begeleiding intensief).

-instroom in een beschermd wonen voorziening met 24uurs toezicht is voorkomen.

-langdurig wonen gericht op persoonlijk herstel en maatschappelijk herstel (binnen de veiligheid van een beschutte woonomgeving).

Tariefstelling:

Nader te bepalen.

Bekostigingssystematiek:

Individueel maatwerk (begeleiding/ dagbesteding, p maal q per respectievelijk uur of dagdeel) in combinatie met een 'wooncomponent', d.w.z. vergoeding voor gemeenschappelijke woonruimte/ gemeenschappelijke activiteiten (vast bedrag per etmaal).

Aanvulling voor tijdelijk: wooncomponent verblijf (vast bedrag per etmaal). Indien scheiden van wonen en zorg nog niet mogelijk en/of niet wenselijk is.

Opmerking [J.M. 1]: Hiervoor winnen we op dit moment advies in. Er is nog een variant mogelijk waarin we de wooncomponent 'deels' vergoeden afhankelijk van het inkomen. Conform model Apeldoorn. Is ingewikkeld; repareren van 'inkomen' (ophogen uitkering tot niveau volwassene van 23 jaar en ouder) heeft voorkeur. Uitgangspunt is dat inkomsten uit huur in principe voldoende zijn om kosten huisvesting te dekken. Meerkosten zijn voor risico van ondernemer. Risico ook voor ondernemer als ze een pand betrekken dat niet voor huurtoeslag in aanmerking komt (omdat pand in beheer is van partij met commerciële doeleinden).

Budgetplafond ja of nee:

nee

Toetreding nieuwe aanbieders ja of nee:

Ja, mits aan contractuele eisen voldaan wordt. Maar toetreding biedt geen enkele garantie voor plaatsing van cliënten. Beleid regio is gericht op het afschalen van intramurale zorg naar intensieve zorg aan huis.

Aanvulling t.a.v. toegang: Aanbieders mogen geen eigen cliënten werven. Gemeente Gouda vormt de toegang voor de regio. We passen daarbij de regels van regiobinding conform het VNG afsprakenkader over landelijke toegankelijkheid, toe.

Beoogde looptijd (deel)overeenkomst:

3-5 jaar is passend.

Aanvulling t.a.v. toegang: Organisaties mogen geen eigen cliënten werven. Gemeente Gouda vormt de toegang voor de regio. We passen daarbij de regels van regiobinding conform het VNG afsprakenkader over landelijke toegankelijkheid, toe.

Beoogde looptijd (deel)overeenkomst:

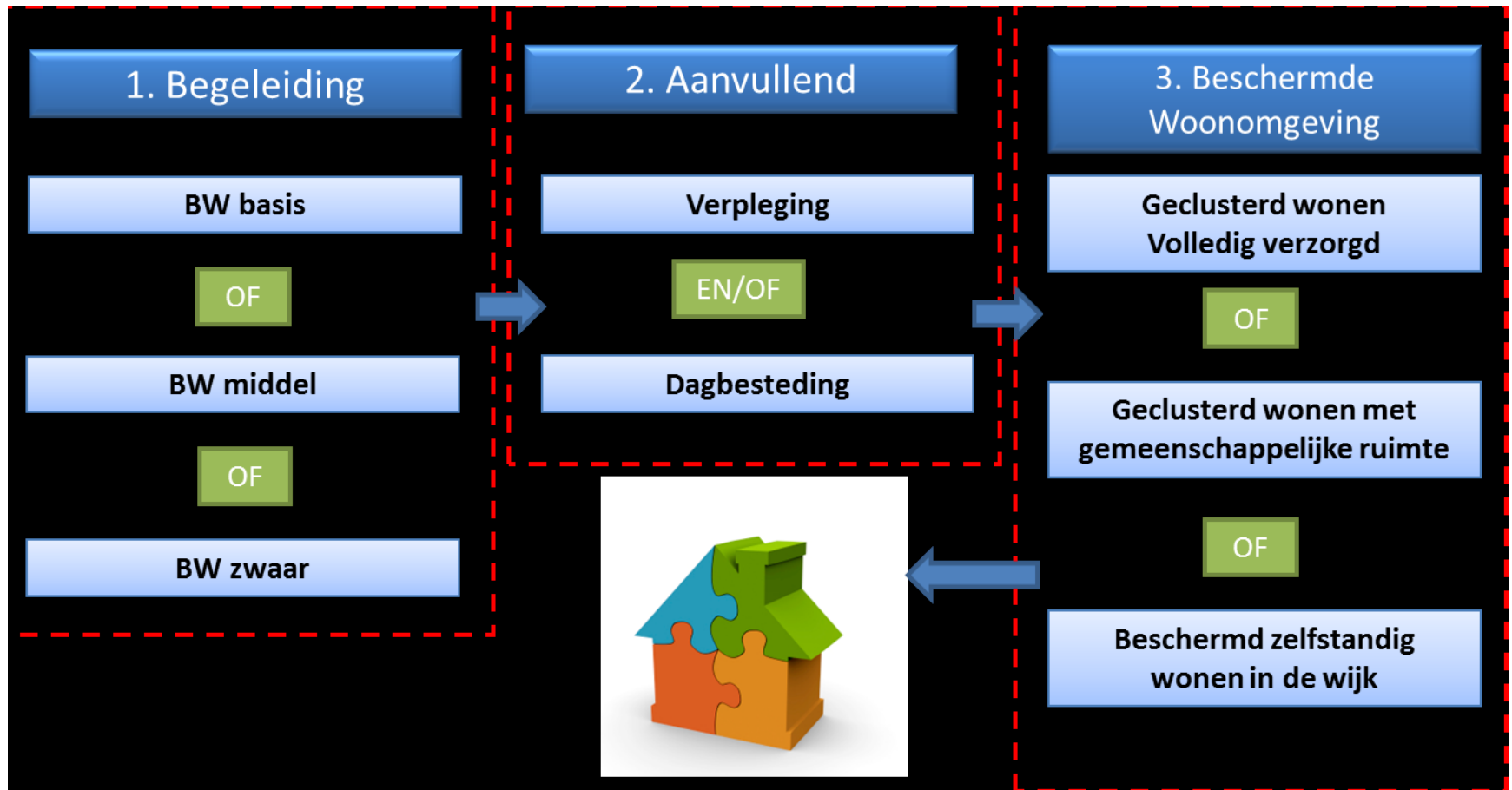
3-5 jaar is passend.

Voorbeelden andere gemeenten

- ***Dordrecht***: 3 arrangementen licht-midden-zwaar
- ***Apeldoorn***: cliëntprofielen
- ***Amsterdam***: 24uurs verblijf, groepswonen en individueel beschermd wonen
- ***NM Drenthe***: resultaatgebieden met interventie niveaus
- ***Rotterdam***: resultaatgebieden met ondersteuningsarrangementen
- ***Enschede***: modulaire inkoop
- ***Friesland***: perceel beschermd wonen z. verblijf

Voorbeeld Breda

Voorbeeld Enschede

- Enschede, onderscheid tussen:

- Beschermd wonen all-inclusive

- Beschermd wonen modulair:

Huisvesting, Levensonderhoud, Zorg en Ondersteuning, Nabijheid

Basisregels: huisvesting wordt geregeld door zorgaanbieder, cliënt betaalt zelf de huisvestingskosten, cliënt zorgt zelf voor eten en drinken, cliënt betaalt eigen zorgverzekering, cliënt houdt zak- en kledinggeld over ter hoogte van de norm, cliënt betaalt geen eigen bijdrage CAK.

- Bij volledig ontbreken van inkomen of ontoereikend inkomen kunnen de modules Huisvesting en Levensonderhoud afzonderlijk of in combinatie worden toegekend.
- Modules bestaan uit submodules

Voorbeeld Amsterdam

- 3 producten: 24-uursopvang, groepswonen, en individueel begeleid wonen. Meerzorg is een specifieke vorm van 24-uursopvang waaraan aanvullende eisen worden gesteld
- De producten worden beschreven aan de hand van bouwstenen. De bouwstenen zijn: aanwezigheid van personeel, personeel gedurende de nacht, begeleiding, verzorging, dagbesteding en verpleging. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan bouwstenen, verschilt per product, en kan ook binnen een product variëren. Per bouwsteen worden per product voorkomende varianten genoemd.

Voorbeeld Apeldoorn

- Scheiden wonen en zorg; cliënt betaald zelf huur en levensonderhoud
- Groep 1: groepswonen herstel
- Groep 2: groepswonen uitstroom

Voorbeeld Leiden

- Trajecten van tijdelijk beschut wonen Wmo voor LVB doelgroep (½ tot 1 ½ jaar);
- Mede vanwege de mogelijkheden om een en ander snel te realiseren, cliënten maximaal een half jaar een intramurale plek bieden. Binnen dat half jaar is het resultaat: op alle leefgebieden een sterke basis leggen om een zo zelfstandig mogelijke volgende stap te zetten.
- De volgende stap betekent een goed samengesteld modulair pakket, op basis van scheiden wonen en zorg, waarbij zoveel mogelijk inzet is vanuit voorliggende voorzieningen (zoals een leerwerktraject).

Leiden

Dagtarief LVB

zorg en wonen gescheiden

zonder DB

met DB

Beschut Wonen LVB Wmo licht

16 tot 24 uur per 4 weken woonbegeleiding

Beschut Wonen LVB Wmo midden

24 tot 32 uur per 4 weken woonbegeleiding

Beschut Wonen LVB Wmo zwaar

32 tot 40 uur per 4 weken woonbegeleiding

optioneel

Aanvulling voor tijdelijk intramuraal per dag

Aanvulling voor vervoer naar dagbesteding per dag